

Košickým lekárom sa podaril svetový unikát. Jednej pacientke transplantovali obličku po šiestykrát 2

Online, medicina.trend.sk, 2. 6. 2025, 15:28

Výsadbu nepôvodných stromov v Košiciach neovplyvňuje cena, ale zmena klímy 4

Online, kosiceonline.sk, 3. 6. 2025, 5:44

Košickým lekárom sa podaril svetový unikát. Jednej pacientke transplantovali obličku po šiestykrát

2. 6. 2025, 15:28, Zdroj: medicina.trend.sk , Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 543 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 107 EUR

Košickým lekárom sa podaril svetový unikát. Jednej pacientke transplantovali obličku po šiestykrát

Facebook Twitter E-mail

Prvá transplantovaná oblička v mladosti pacientke fungovala bez problémov tri roky. Druhá oblička vydržala najdlhšie, takmer 11 rokov

Svetová rarita. Tak opisujú odborníci to, čo sa podarilo tímu lekárov a celého personálu Transplantačného centra Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach. 58 ročnej pacientke transplantovali obličku už po šiestykrát. Šesť transplantácií obličiek majú na svete len traja ľudia, svetové prvenstvo si podľa hovorkyne nemocnice Ladislavy Šustovej drží Holandsko, kde u jedného pacienta došlo k výmene obličky už po siedmykrát. Druhou krajinou, kde sa v roku 2023 podarila šiesta transplantácia obličky u toho istého pacienta, je Španielsko.

Darcom sa stal manžel

Problémom navyše bolo, že krvné skupiny v poradí šiesteho darcu a príjemkyne sa nezhodovali. Darcom bol manžel pacientky, a ako hovorí, zachrániť život svojej manželke sa rozhodol aj napriek možným rizikám. Pacientka podľa slov hovorkyne zápasí s ochorením obličiek od puberty, pričom od 17-tich rokov podstupovala trikrát týždenne dialýzu. Prvý výmenu obličky absolvovala v Bratislave, keď mala 19 rokov, ostatných päť transplantácií obličiek realizoval transplantačný tím UNLP Košice. „Nikto vám nikdy presne nepovie, ako dlho vám oblička vydrží“, uviedla.

„Pacienti s chronickou renálnou insuficienciou sú nútení chodiť na dialýzu. Zlepšiť kvalitu života im môže len transplantácia obličky. Ideálnym darcom pre týchto pacientov by bolo jednovaječné dvojča. Možným riešením je príbuzenská transplantácia, dnes však máme možností na transplantáciu viac. Dôležitý je výber vhodného darcu. Súčasná medicína pokročila a retransplantovať obličky dokážeme zvyčajne 2-3 krát. V tomto prípade ide o unikátnu transplantáciu,“ povedala prof. MUDr. Jana Kaľuchová, PhD., MBA, prednostka I. chirurgickej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**.

Zvládla aj tehotenstvo a pôrod

Prvá transplantovaná oblička v mladosti Jane fungovala bez problémov tri roky. Druhá oblička vydržala najdlhšie, takmer 11 rokov. A práve s ňou zvládla tehotenstvo aj pôrod syna. Po zlyhaní druhej obličky sa manžel Marko rozhodol konať. „Neváhal som ani minútu, keď som videl, ako sa trápi. Chcel som jej darovať obličku, no v tom čase to bolo komplikované, naše krvné skupiny sa nezhodovali, preto sme uvažovali o krížovej transplantácii s iným párom,“ uviedol manžel pacientky. Napokon však vyšetrenia nebolo treba dokončiť – zhoda sa našla u mŕtveho darcu.

O niekoľko rokov sa zdravotný stav Janky opäť skomplikoval a obličku jej ponúkol syn Mário. Ten bol pre ňu síce vhodným darcom, no nebol ešte plnoletý. Objavil sa však iný vhodný darca a tak prežila ďalších osem rokov bez väčších problémov. Syn jej nakoniec obličku daroval, keď mal 24 rokov, stal sa jej piatym darcom.

Koncom roka 2024 pani Szencyovej v košickej nemocnici transplantovali obličku šiestykrát, tentokrát od manžela Marka, a to aj napriek rozdielnej krvnej skupine a vďaka špecialistom Transplantačného centra. Avšak na to, aby telo príjemcu dokázalo prijať obličku darcu inej krvnej skupiny, bolo potrebných množstvo vyšetrení a nastavenie imunosupresívnej liečby. „Samotná príprava pacientky sa začala niekoľko mesiacov pred transplantáciou. Išlo o viacero vyšetrení, potrebných na to, aby sme vylúčili zápalový proces a malignitu u pacientky. Imunologická príprava sa začala mesiac pred transplantáciou,“ opísal celý proces primár Transplantačného oddelenia MUDr. Igor Gaľa PhD., MPH.

Ako uviedla hovorkyňa nemocnice, na Slovensku je možné realizovať transplantáciu aj od emočne spriaznených žijúcich darcov – teda od manželov i priateľov, ktorí síce nie sú s príjemcom v príbuzenskom vzťahu, ale je medzi nimi silné citové puto – a to aj v prípade rozdielnych krvných skupín. „Na Slovensku máme veľmi dobrých lekárov, ak potrebujem niečo konzultovať, sú mi napriek môjmu pôsobeniu v Nemecku vždy nápomocní. Z toho dôvodu som nad transplantáciou v zahraničí nikdy neuvažovala,“ dodala pacientka Jana.

„V našej nemocnici funguje transplantačný tím 37 rokov. V súčasnosti máme zavedených viacero transplantačných programov – nezameriavame sa teda len na transplantácie obličiek, ale v poslednom období aj na transplantácie pankreatických ostrovčekov. Viaceré úspechy sme zaznamenali v oblasti transportu a optimalizácie orgánov pred transplantáciou. Pacienti po transplantácii zostávajú pod drobnohľadom lekárov, naše cesty sa transplantáciou nerozídu,“ hovorí riaditeľ nemocnice, MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH, CETC.

Raritná transplantácia

„Pri poslednej transplantácii u pacientky sme ako prvá nemocnica na Slovensku museli zvoliť nový chirurgický prístup, vzhľadom na anatomické pomery pacientky a anamnézu. Súčasťou procesu bolo aj odstránenie pôvodnej obličky a odstránenie sleziny. Obličku sme napokon umiestnili blízko srdca, takže pacientka si doslova nosí svoju obličku pri srdci,“ vysvetlil hlavný operatér tohto unikátneho zákroku MUDr. Štefan Hulík, PhD., FEBS, MPH z I. chirurgickej kliniky.

Transplantačné centrum UNLP sa taktiež aktívne podieľa na edukácii a zvyšovaní povedomia s cieľom rozšíriť rady živých darcov obličiek. Osveta prebieha aj v rámci celoslovenskej kampane „Sedem životov“. Košická univerzitná nemocnica sa najnovšie aktívne pripravuje na zavedenie programu transplantácií pankreasu v nemocnici, aj preto bola nedávno podpísaná zmluva o spolupráci vedenia nemocnice s IKEM Praha.

Manželský pár s transplatačným tímom

Pacientka Jana Szenczyová

Autor: Medicína || Medicína | 2. júna 2025 | 4 minúty čítania

Výsadbu nepôvodných stromov v Košiciach neovplyvňuje cena, ale zmena klímy

3. 6. 2025, 5:44, Zdroj: [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 3 162 GRP: 0,07 OTS: 0,00 AVE: 251 EUR

Výsadbu nepôvodných stromov v Košiciach neovplyvňuje cena, ale zmena klímy

Košice Spravodajstvo

Pri výbere zelene rozhoduje prispôsobivosť drevín.

V Košiciach sa od začiatku roka vysadilo viac ako 340 stromov. Okrem Správy mestskej zelene sadia dreviny aj developeri, ktorí do metropoly prinášajú často aj nepôvodné druhy. Róbert Gregorek z Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach však zdôraznil, že v meniacom sa ekosystéme nemusia predstavovať hrozbu:

„Samotné spestrenie drevín nie je ešte tak vážnym prehreškom. Dôležité je, aby sme postupovali uvážene, aby sme naozaj nevyužívali a nesprostredkovali rozširovanie invázných rastlín. Preto aj nové druhy veľmi uvážlivo odskúšame a otestujeme v takej miere, aby sme boli istí, že nebudú do našej krajiny vnášať nežiaduce tendencie. Potom môžeme byť v mestskom prostredí relatívne tolerantní.“

Dôležitými bodmi pre správnu asimiláciu dreviny sú pôdne a svetelné pomery, priestorové možnosti, hustota existujúcej výsadby a druhové či vekové zloženie stromov v lokalite. Súčasné otepľovanie klímy však znižuje prosperitu aj niektorých domácich či zdomácnených druhov.

„Smrek pichľavý v košických podmienkach zaznamenáva veľký úpadok kondície. Rovnako aj otužilé a prispôsobivé dreviny odolné aj voči suchu, ako sú borovice. Tie sme takisto nikdy nevedeli spochybniť. V súčasnosti vieme, že aj vo voľnej krajine, a o to viac v mestskom prostredí, je vidieť takéto výpadky. Vidíme, že posun klimatických zmien dosiahol takú mieru, že i táto drevina nie je úplne spoľahlivá a niekedy predčasne ukončuje svoju existenciu,“ dodal Gregorek.

Výsadbu nepôvodných stromov v Košiciach neovplyvňuje cena, ale zmena klímy / facebook.com/smszkosice

Správa mestskej zelene v Košiciach pri výsadbe preferuje pôvodné dreviny. Hovorca Marek Lukáč uvádza, že sa v meste minoritne nachádzajú aj exotickjšie stromy, ktoré si vedia dopestovať svojpomocne:

„V prevažnej miere vo verejnej zeleni preferujeme autochtónne, čiže domáce druhy drevín a ich kultivary, ale používame v menšej miere aj introdukované dreviny, za účelom zvýšenia pestrosti výsadiieb, alebo s ohľadom na odolnosť ku klimatickým zmenám. Nákupná cena nie je rozhodujúci faktor, nakoľko si väčšinu drevín vieme dopestovať v našej škôlke, dôležité sú vlastnosti dreviny, účel použitia a podmienky na riešenom území.“

Priemerne sa v Košiciach vysadí takmer 700 stromov ročne. Domáce dreviny sa lepšie prispôbujú chladnejšiemu počasiu. Aj preto je dôležitejšia a rozsiahlejšia jesenná výsadba.

„Najčastejšie sú vysádzané – lipa, čerešňa, javor, jaseň, platan, dub, hrab, breza, jarabina v menšej miere buk, hrab, jabloň a hloh. Používame primárne domáce druhy drevín,“ uzavrel Lukáč.

Viacere nepôvodné druhy rastlín sa v Košiciach už zdomácnili. Odborníci odporúčajú sledovať vývoj v iných krajinách, ktoré si už prešli podobným adaptačným procesom. Medzi takéto štáty patrí napríklad Srbsko, Španielsko či územie Stredomoria. Rovnako ako v zahraničí, tak aj v metropole východu treba akceptovať zmenu klímy, ktorá sa prejavuje aj v druhovom zložení mestskej zelene.